

Základní škola, Plzeň, Heyrovského 23, Plzeň 301 00

Školní vzdělávací program pro školní družinu upravený pro žáky se speciálními potřebami

Obecná charakteristika

Název školy : **Základní škole, Plzeň, Heyrovského 23, 301 00 Plzeň**
IČO : 49777718

Adresa školy : Heyrovského 23, 30100 Plzeň
Zřizovatel : Krajský úřad Plzeňského kraje
Ředitelka školy : Mgr. Zuzana Metlická

Adresa školní družiny (ŠD): areál školy (odloučené pracoviště) Skupova 17, Plzeň

Telefon : 377 371 114

Vzdělávací období : 5 let

Charakteristika ŠD

Kapacita zájmového vzdělávání : 42

Kapacita žáků na 1 oddělení : 14 (dle Zák. 73/2005Sb. v platném znění)

Provozní doba :   ranní   6,15 - 8,00 hod.
                          odpolední   11,30 - 16,00 hod.

Zařízení je určeno především žákům 1.stupně zaměstnaných rodičů, ale je k dispozici i ostatním žákům pokud nebude naplněn počet žáků na 1 oddělení, např. z organizačních důvodů, či sociálního prostředí v němž dítě vyrůstá.

Školní družina nabízí žákům příjemné využití volného času formou činností spontánních, pravidelných zájmových, výchovně vzdělávacích i příležitostních. Žáci mají možnost navštěvovat kroužky organizované školou.

Časový plán : Vzdělávací program je vytvořen na dobu 5 let (pro žáky 1. - 5. tříd). Obsahem je výběr možných činností a aktivit, ze kterých budeme aktuálně volit. Umožňuje nám tvořivě reagovat na různé potřeby žáků v daném školním roce.

Zaměření ŠD

Všestranný rozvoj osobnosti s důrazem na individuální potřeby jednotlivých žáků. Umožňuje kontakt s vrstevníky, rozvoj komunikačních schopností. U žáků podporuje ohleduplné vztahy k lidem, dodržování pravidel společenského chování. Učíme je chránit si své zdraví, dodržovat pravidla bezpečnosti a upevňujeme hygienické návyky. Vedeme žáky k tvořivosti, estetickému cítění a ochraně přírody v širších souvislostech. Úkolem naší práce je položit základy k schopnostem umění trávit volný čas, jako prevenci před sociálně patologickými jevy.

Personální obsazení

Školní družina má 2 oddělení.

Práci ve školní družině vede vychovatelka, jejíž vzdělání a odborná kvalifikace je dána Zákoníkem práce a Zákonem č. 563/2004Sb. O pedagogických pracovnících ve znění pozdějších předpisů a Nařízením vlády o stanovení přímé výchovné, speciálně-pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Pracovní doba je dána rozpisem pracovní doby, který je součástí personální dokumentace. Vychovatelka se účastní všech pedagogických porad.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je **bezúplatné**, tzn. rodič nebo zákonný zástupce neplatí za využití provozu školní družiny poplatků.

Vychovatelky jsou zařazeny do platové třídy a platového stupně v souladu s platnou legislativou a vnitřním platovým předpisem organizace.

Bezpečnost práce a ochrany zdraví

Při nástupu jsou žáci seznámeni s řádem školy, školní družiny a jsou poučeni o bezpečnosti při činnostech ve všech prostorách užívaných školní družinou majících své specifické zásady bezpečnosti - konkrétně šatny, WC, chodby, herny (odd. družiny a klubu), pracovna dívek s kuchyňkou, učebna s videotechnikou, relaxační místnost, areál školní zahrady.

Při pohybu žáků mimo areál školy vychovatelka vždy poučí žáky o pravidlech bezpečnosti v silničním provozu a dbá o jejich zvýšenou bezpečnost. Před nástupem na všechny prázdniny poučí vychovatelka žáky o vhodném a bezpečném chování v průběhu prázdnin a poučení zapisuje do výkazu činnosti.

Vychovatelky jsou proškoleny o bezpečnosti PO, BOZP a bezpečnosti a opatřeních za mimořádných situací, viz. záznamy o školení v evidenci školy.

Podmínky pro přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině

Podmínky pro přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině jsou přesně dané Vnitřním řádem školní družiny a školního klubu.

Materiálně technické podmínky

Školní družina Skupova 17 ke své činnosti využívá prostory objektu ZŠ s názvem Školní družina. Má k dispozici 2 herny vybavené praktickým nábytkem, audiotechnikou, moderní interaktivní televizí a sociálním zázémím pro jednotlivé oddělení.

Prostory umožňují odpočinkovou a zájmovou činnost, přípravu na vyučování a spontánní činnost žáků.

Esteticky vhodná malba interiérů, koberec pro odpočinek a hry s hračkami jsou samozřejmostí.

Žákům jsou k dispozici stolní hry, stavebnice, hračky a velice oblíbené elektronické didaktické hry. Dále mohou žáci využívat učebnu dívek pro společné akce obou oddělení, rehabilitační místnost a videomístnost v prostorách objektu školy (budova 1). Areál školní zahrady je vybavený houpačkami a prolézačkami moderního typu a v letním období je možno využívat velmi oblíbenou trampolínu.

Cíle zájmového vzdělávání

Dodržování a rozvoj sebeobslužných návyků; upevňování a rozvoj získaných znalostí z vyučování při přípravě na vyučování; rozvoj manuální zručnosti, estetického cítění, fyzické kondice a všeobecného rozhledu; nácvik relaxace po pobytu ve vyučování; výchova k dodržování bezpečnostních zásad.

Navazují na cíle stanovené školním ŠVP vlastní ZŠ.

Formy zájmového vzdělávání

Na základě vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání jsme stanovili následující formy vzdělávání :

- pravidelné činnosti
- příležitostné aktivity
- spontánní činnosti

Pravidelná činnost

- aktivity dané týdenní skladbou zaměstnání. Zahrnuje především organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru.

Odpočinkovou činnost

- klidový či aktivní odpočinek kompenzující jednostrannou zátěž ve školní družině, pod vedením vychovatelky.

Příprava na vyučování

- didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti upevňující nebo rozšiřující poznatky získané ve školním vyučování a příprava na vyučování.

Příležitostné aktivity

- činnosti, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby zaměstnání organizované dle potřeb žáků a možností školní družiny. Jsou určeny nejenom pro žáky školní družiny, ale také pro rodinné příslušníky a přátele školy.

- Akce MS
- Vánoční posezení
- Tématické výstavy
- Čarodějný den
- Oslava MDD - odpoledne plné soutěží

Spontánní činnost-

vychází z denní skladby činností ve školní družiny (klidové a individuální hry převážně v době před a po organizované části výchovně vzdělávacích činností).

Obsah zájmového vzdělávání

Obsah zájmového vzdělávání je naplňován v oblastech vzdělávání.

Pravidelné činnosti

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost:

Použitím výtvarných a pracovních technik a využitím různých materiálů rozvíjet u dětí estetické cítění a manuální zručnost. Individuální přístup zejména při nauce technik stříhání, lepení, držení pomůcek, nanášení barev atd.. Zvýšení tělesné kondice nejen při rekreační činnosti, ale i při sportovních akcích a soutěžích – využití sportovního náčiní (míče, lano, švihadla, tzv. guma..). Všeobecný rozhled rozvíjet ve všech činnostech formou rozhovorů s využitím obrázků, časopisů, knih, ať už se jedná o tématické rozhovory nebo spontánní dotazy dětí. Využití inspirativní celoroční hry časopisu Pastelka.

Dopravní činnost:

Praktická výchova při přechodu do ŠJ. Opakování zásad při pohybu v silničním provozu. Používání bezpečnostních pomůcek.

Sebeobslužná činnost:

Pravidelná kontrola dodržování hygienických návyků (použití WC, mytí rukou, hygiena při výtvarných a pracovních činnostech, úklid hraček, pořádek na pracovním místě, estetika oblékání, základy stolování- technika používání příboru, čistota).

Odpočinková činnost:

Odstranění únavy aktivním pohybem. Za pěkného počasí hlavně pobyt na zahradě s využitím prolézaček, houpaček a sportovního náčiní. Za nepříznivého počasí využití pomůcek v rehabilitační místnosti, využití hraček, společenských a konstruktivních her, časopisů, videa, radiomagnetofonu, PC, televize, dětských knih.

Příprava na vyučování:

Rozvoj znalostí formou didaktických her a využití elektronických her „Vilík“ (dětský počítač s naukovými programy pro Čj a M),dětských notebooků, elektronická násobilka, „Živá abeceda“ (poznávání a přiřazování písmen, rozvoj slovní zásoby),PC .V součinnosti s vyučujícím a po dohodě s rodiči nebo zákonným zástupcem vypracování domácích úkolů.

Spontánní činnosti

Přirozeně navazují na činnosti řízené a nelze mezi nimi obsahově stanovit přesnou hranici. Za dozoru vychovatelky se žáci mohou samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka je zde jako rádce a dozor.

Příležitostné aktivity

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do standardní týdenní sklady činností a jsou určeny pro rodiče a veřejnost. Jedná se o sportovní, výtvarné odpoledne a oslavy tradičních svátků. Mimořádné akce podporují spolupráci se zákonnými zástupci a propagují činnost ve ŠD.

Vzdělávací a výchovné oblasti

Vzdělávací a výchovné oblasti Člověk a jeho svět rozvíjející již získané poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků členíme do pěti tématických okruhů:

- 1. Místo, kde žijeme** – poznáváme prostory ŠD-ŠK, školy, ŠJ, okolí ŠD – park, orientace v okolí, dodržování pravidel silničního provozu, poznávání města, histori.
- 2. Lidé kolem nás** – pravidla kulturního chování, stolování, osobní hygiena, udržování pořádku v prostorách školy a v osob.věcech, vytváření vztahu ke kolektivu, vedení žáků k pravdomluvnosti, čestnosti, toleranci, samostatnosti, apod.
- 3. Lidé a čas** – smysluplné využití času, dodržování režimu ŠD, vytváření pravidelných návyků, aktivní zapojení při ochraně přírody a životního prostředí pro další generace.
- 4. Rozmanitost přírody** – při všech činnostech poznávat krásy přírody, sledování dějů v přírodě, změn dle ročních období, práce na zahradě, život zvířat (využívat vycházky, knihy, časopisy).
- 5. Člověk a jeho zdraví** – chránit své zdraví, předcházet nemocem, úrazům, vhodně se oblékat, každodenně pobývat venku, rozvíjet pohybové dovednosti.

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky (dle jejich individuálních možností a schopností) činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. komunikativní kompetence
4. sociální a interpersonální kompetence
5. občanské kompetence
6. kompetence k trávení volného času

Oblasti vzdělání:

Vzdělávací a výchovné oblasti

Člověk a jeho svět:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

Téma	1. Místo, kde žijeme	Kompetence
Náš domov	Vyprávíme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách, kresba, malba. Stavíme dům ze stavebnicových dílů.	3,4,5 4,6 3,6 2,3,
Škola	Seznamujeme se s prostředím školy, školní družiny a školní jídelny. Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje /setkáváme se s nepedagogickými pracovníky naší školy/. Zdobíme školní družinu. Vyrábíme dárky na školní výstavy.	1,2,6 1,6 1,6
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy. Soutěžíme ve znalosti dopravních předpisů a značek. Výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky. Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy.	1,2,4 1,5,6 1,3 1,2,6
Naše město	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města /budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky, nápisy na sídlech institucí, dominanty/. Stavíme naše město z kostek. Seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, lékárny a pod. Všechna tato místa dle možností postupně navštěvujeme. Kreslíme a malujeme místa, kam rádi chodíme. Nakupujeme a prodáváme – hry. Kreslíme, čím bychom chtěli být. Předcházíme nepříjemným situacím – ztratili jsme se, zabloudili, našli/ztratili jsme něco..	1,2,5,6 2,4,5 1,3,5 1,3,4 2,3,4 1,3 1,2,4,5,6
Tradice našeho města	Čteme, posloucháme pověsti našeho regionu. Besedujeme o historii města. Na vycházce se seznamujeme s historickými památkami města /radnice, kostel, budovy/ a potom je malujeme. Zapojujeme se podle našich možností do místních slavností a poté si vyprávíme své zážitky. Besedujeme o lidových zvycích Připravujeme soutěž o nejhezčí čarodějnici.	1,3 1,3,5,6 1,3,6 3,4,5,6 1,3,6 4,5
str. 13		

Téma	2. Lidé kolem nás	Kompetence
Rodina	Povídáme si o rodičích a sourozencích, o vztazích mezi členy rodiny. Povídáme si o naší širší rodině, rozlišujeme blízké příbuzenské vztahy.	3,4 3,4
Den matek	Vyrábíme maminkám dárek a přání pro radost.	3,4,6
Kamarádi	Hrajeme seznamovací hry. Diskutujeme o vandalismu a jeho důsledcích. Učíme se pochválit, ocenit druhého, vzájemné toleranci,	2,5,6 1-6
Nejsme všichni stejní	Uvědomujeme si v čem a jak jsou znevýhodnění někteří lidé /psychicky či tělesně/. Čteme si pohádky z různých zemí světa.	3,5 3,6
Svátky a oslavy Čas adventní Kouzelný čas Vánoce	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích. Vyprávíme si o vánočních zvycích. Vyrábíme vánoční ozdoby, přání, drobné dárky. Připravujeme Vánoční výstavu. Bavíme se na vánočním posezení. Pečeme vánoční cukroví.	1,2,3 1,3 1,2,6 3,6 6 1-6
Čarodějny den	Soutěže a tanec s čarodějnickou tematikou. Příprava – poznávání bylinek.	6 1
Velikonoce	Čteme a vyprávíme si o zvycích spojených s jarem. Učíme se koledy k velikonoční pomlázce. Malujeme a zdobíme kraslice.	1,3 3,6 1,6
Den dětí	Soutěžíme a závodíme, za body z celoroč. soutěže “nakupujeme odměny“.	3,4,5,6
Jak se správně chovat	Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco. Učíme se společenskému chování a etiketě teoreticky i prakticky. Dodržování zásad správného stolování procvičujeme ve školní jídelně.	3,4 1,3,6 1,3

Téma	3. Lidé a čas	Kompetence
Náš denní režim	Seznamujeme se s denním rozvrhem zaměstnání ve školní družině. Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu; učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády.	1,2,3 1,2,3,6 1,2,3,4,5,6
Připravujeme se do školy	Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení. Využíváme počítač pro získání mnoha informací, pracujeme s didaktickými hrami, kvízy, hlavolamy.	1,3 1,5
Jak se dříve bydlelo a žilo	Povídáme si, jak se žilo na hradech a zámcích, zážitky žáků navštěvujících památky. Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky.	1,3,6 3,6

Téma	4. Rozmanitost přírody	Kompetence
Příroda okolo nás	Na vycházkách pozorujeme přírodu - rostliny a živočichy. Upevňujeme pravidla chování v přírodě. Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě. Využíváme přírodnin k výtvarným a pracovním činnostem.	2,3,5,6 1,4,5,6 1,2,3,6
Naši kamarádi zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířatech a jak o ně pečujeme.	1,6
Roční období	Besedujeme o ročních obdobích - sledujeme změny v přírodě. Čteme pranostiky a uvažujeme o jejich smyslu. Kreslíme roční období	1,2 1,2,3 1,6
Chráníme si své životní prostředí	Při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí. Třídíme odpad do kontejnerů. Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě.	1,3,5 1,5,6 1,4,5,6

Téma	5. Člověk a jeho zdraví	Kompetence
Poznáváme své tělo	V encyklopediích vyhledáváme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích.	1,2,3
Pečujeme o své zdraví; co nám prospívá - co nám škodí	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu, o správném oblékání v jednotlivých ročních obdobích. Zjišťujeme jak správně relaxovat a odpočívat. Vedeme žáky k dodržování osobní hygieny. Seznamujeme se s klubovým řádem, dodržujeme pravidla bezpečného chování.	1,6 5,6 3,5,6 1,3
První pomoc	Učíme se zásadám první pomoci, umíme ošetřit drobná poranění, přivolat pomoc.	1,2,3,5
Chodíme ven každý den	Denně chodíme ven, na školní zahradu. Po organizovaných závodivých a sportovních hrách, relaxujeme při spontánních hrách. Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.	5,6 6 5,6
Zimní radovánky	Chodíme bobovat, stavět sněhuláky. Vytváříme obrazy a bludiště vyšlapáváním sněhu.	6 6
Míčové hry	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	6

Obsah dokumentu

str. 1	Úvodní strana
str. 2	Obecná charakteristika Charakteristika ŠD Zaměření ŠD
str. 3	Personální obsazení
str. 4	Ekonomické podmínky Bezpečnost práce a ochrany zdraví Podmínky pro přijímání žáků
str . 5	Materiálně technické podmínky
str .6	Cíle zájmového vzdělávání
str .7	Formy zájmového vzdělávání
str. 8 - 10	Obsah zájmového vzdělávání
str. 11	Vzdělávací a výchovné oblasti
str. 12	Klíčové kompetence
str. 13 - 15	Oblasti vzdělávání
str. 16	Obsah dokumentu Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program pro školní družinu upravený pro žáky se speciálními potřebami v
doplněné podobě platí od 2.9.2013

.....
ředitelka školy Mgr. Z. Metlická